

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ

κυρία ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΦΑΝΗ

κυρία ΠΑΠΠΑ ΝΕΚΤΑΡΙΑ

ΤΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

www.orion.edu.gr

A. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο δοθέν κείμενο ο δοκιμιογράφος καταθέτει τους στοχασμούς του σχετικά με τα ιδιαίτερα γνωρίσματα της ανθρωπιάς, μιας έννοιας που η αξία της, όμως, φθίνει. Πρόκειται, λοιπόν, για εκδήλωση αγνών συναισθημάτων και ενεργή δράση για κυριαρχία του καλού ανθρώπου. Σχετίζεται με την ανιδιοτέλεια που παλαιότερα αποτελούσε υπέροχη, αλλά δυσεύρετη αξία. Σήμερα, οι δυσχέρειες που αντιμετωπίζει ο άνθρωπος καθιστούν επιτακτική την ενδυνάμωση της ανθρωπιάς. Ωστόσο έχει αλλοιωθεί κι έχει αποκτήσει διαφορετική απόχρωση για τον καθένα. Παρατηρώντας την καθημερινότητα ο δοκιμιογράφος τονίζει ότι επικρατεί συναισθηματική αναλγησία και ότι ο άνθρωπος επηρεάζεται από το θάμβος του υλικού ευδαιμονισμού. Καταληκτικά, ο κόσμος δεν πρέπει να ξεχνά ότι η ανθρωπιά αγγίζει όλες τις πτυχές της ζωής, σχετίζεται με μια διηνεκή έμπρακτη εκδήλωση της εσωτερικής ολοκλήρωσης, αλλά ως αξία σπανίζει.

B1. Η ανθρώπινη απληστία, η καταναλωτική βουλιμία, η άκρατη επιδίωξη της υλικής ευτυχίας δεν ευνοεί την εκδήλωση ανώτερων και ευγενικών συναισθημάτων. Γιατί το άτομο προσηλωμένο στην υλοποίηση του καταναλωτικού οράματος ζωής διακατέχεται από πνεύμα υλομανίας, υλοθεισμού ιδιοτέλειας χρησιμοθηρίας και μπρός στη συσσώρευση υλικού πλούτου μετατρέπεται σε στενό ωφελμιστή. Αποστεγνώνει έτσι τον εσωτερικό του κόσμο από αισθήματα ανθρωπιάς και αλληλεγγύης, γίνεται ωμός, κυνικός, ανάλγητος. Η ηθική του έκπτωση δε σταματά εδώ αλλά τα ευγενή αισθήματα θεωρούνται πλέον και παρωχημένα, αναχρονιστικά. Δε συνάδουν δηλαδή με τον πραγματισμό, την εκλογίκευση, το ψυχρό ορθολογισμό που επιβάλλεται για την πραγμάτωση ευδαιμονιστικών προτύπων.

B2. A) Ορισμός: Η "ανθρωπιά" ... γείτονα / Οριστέα Έννοια: "ανθρωπιά/ Γένος, λέξη, όρος/ειδοποιός, διαφορά "ένα νόμισμα ... γείτονα.

Παραδείγματα: Ο Ντονάν για παράδειγμα ... ανθρωπιστής μπάρασμα

B) έτσι: συμπέρασμα

Ωστόσο: αντίθεση

B3

αναλύσκεται: καταναλώνεται, ξοδεύεται
οικουμενική: πανανθρώπινη
διαστρεβλώσεις: αλλοιώσεις
ολωσδιόλου: ολοκληρωτικά
ευζωίας: ευημερία

κοινόχρηστος: ιδιόχρηστος
συμμετοχή: αποχή
αυτοακυρώνεται: καταξιώνεται
γνώση: άγνοια
αδιάκοπης: πρόσκαιρης

B4. A) <<αυτός είναι μεγάλος ανθρωπιστής -> αυτούσια παράθεση άποψης
<<ερυθρού σταυρού -> ονομασία

B) νόμισμα που κυκλοφορεί σε όλα τα χέρια/ οι όροι αλλάζουν απόχρωση/ η ζωή χάνει τη γλυκιά ζεστασιά της.

Γ . Σε μια εποχή βαθιάς οικονομικής ύφεσης, παγκοσμίως κοινωνικοοικονομικών μεταλλαγών, αλλά και ηθικής και κοινωνικής κρίσης καθημερινά βομβαρδιζόμαστε από εικόνες ανθρώπων σε απόλυτη εξαθλίωση, ανθρώπων που χρήζουν οργανωμένης κοινωνικής μέριμνας αλλά και υλικής και ηθικής στήριξης από καθέναν από εμάς. Αντ' αυτού κυρίαρχη είναι η πτωτική συνειδησιακή μας ευαισθησία, η αναλγησία και η ατομική μας περιχαράκωση που καθιστά αδύνατη την ουσιαστική αντιμετώπιση της υπάρχουσας ανθρωπιστικής κρίσης.

Σε διεθνές επίπεδο η φτώχεια, ο υποσιτισμός, οι ασθένειες, οι ένοπλες συρράξεις, οι φυσικές καταστροφές δε φαίνεται να αφυπνίζουν την παγκόσμια κοινή γνώμη που σταδιακά αναισθητοποιείται στη θέα της φρίκης, εξοικειώνεται με τα φαινόμενα αδικίας, ανισότητας, εκμετάλλευσης, γιγαντισμού των ισχυρών σε βάρος των αδυνάτων, ευτελισμού της ανθρώπινης αξίας δεν αντιδρά, δεν εξεγείρεται συνειδησιακά. Και σε εθνική κλίμακα όμως, καθώς η χώρα μας έχει κατεξοχήν πληγεί από την διεθνή οικονομική συγκυρία και εφαρμόζει δεινές πολιτικές πρακτικές λιτότητας, καθημερινά βιώνουμε την πικρία, την απελπισία, την απόγνωση ανθρώπων άστεγων, άνεργων, αποδιωγμένων, κοινωνικά περιθωριοποιημένων. Ηλικιωμένοι με πενιχρές συντάξεις, άτομα με ειδικές ανάγκες, ασθενείς οικονομικά εξαθλιωμένοι, κοινωνικά ανασφάλιστους αντιμετωπίζονται σε μια εποχή ηθικής διαλυτότητας με στυγνή και εγκληματική σε κάποιες περιπτώσεις αδιαφορία, καθώς η ηθικοκοινωνικές αξίες και τα ευγενή συναισθήματα, η αγάπη, ο σεβασμός στον άνθρωπο, η ανθρωπιστική ηθική, η ευαισθησία εκλείπουν και τη θέση τους παίρνει ο άκρατος ατομικισμός, η εγωιστική αυτάρκεια, η ατροφική κοινωνική συνείδηση, η εξάλειψη κάθε πνεύματος αλληλοβοηθητικής ηθικής. Στην καλύτερη περίπτωση εκδηλώνεται μια διάθεση θεωρητικής κοινωνικής αλληλοβοήθειας και ευκαιριακής ελεημοσύνης, ενώ η φιλανθρωπία μας στερείται ουσίας και περιορίζεται σε αφοριστικές κρίσεις για τους υπεύθυνους χωρίς πρακτικό αντίκρισμα. Έτσι τα προβλήματα διογκώνονται και διαιωνίζονται ιδιαίτερα σε μια εποχή που το κράτος ευημερίας διέρχεται κρίση και αδυνατεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες των πολιτών,

είτε λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων είτε λόγω ακατάλληλων οργανωτικών δομών είτε λόγω ελλειμματικών δημόσιων υπηρεσιών.

Απαραίτητο, επομένως, κρίνεται να συνειδητοποιήσουμε όλοι πως είναι ηθικό χρέος μας και επιτακτική ανάγκη η ατομική συνεισφορά αλλά και η συλλογική κινητοποίηση για την επίλυση των σύνθετων, πολύπλοκων και αναμφίβολα δυσεπίλυτων κοινωνικών προβλημάτων. Είναι ύψιστη ηθική απαίτηση για τον καθένα μας, απαλλαγμένος από ατομικιστικές τάσεις, εγωπαθείς διαθέσεις, ωφελμιστικές επιδιώξεις με μαχητικό σθένος, αγωνιστική διάθεση, συνείδηση και ευθύνη, πίστη σε ανθρωπιστικά ιδεώδη και διαρκή επαγρύπνηση να αναζητεί τρόπους προσφοράς προς το συνάνθρωπο που θα έχουν τον χαρακτήρα της αυτοπροαίρεσης της εκούσιας αυτοπροσφοράς, της μη κερδοσκοπικής δράσης και θα στοχεύουν στην αφύπνιση και ενεργοποίηση και άλλων συνανθρώπων του προκειμένου η ατομική πρωτοβουλία να λάβει συλλογικό χαρακτήρα. Να επιτελεί πρωτίστως το καθήκον του ως ανθρώπου υιοθετώντας πρότυπα μιας ανώτερης κοινωνικής ηθικής. Να προσφέρει υλική βοήθεια σε ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες όπως οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι οικονομικά ενδεείς. Να συμμετέχει ενεργά σε προγράμματα κοινωνικής εργασίας και σε μορφές εθελοντικής δράσης.

Σε συλλογικό επίπεδο ο εθελοντισμός πρέπει να εφαρμοστεί σε ευρεία κοινωνική κλίμακα. Να οργανωθούν μορφές συλλογικής αυτοοργάνωσης και με τη συμβολή της τοπικής αυτοδιοίκησης με σκοπό τη συγκέντρωση φαρμακευτικού υλικού, τροφίμων, ματισμού και τη διανομή τους στους μη έχοντες. Παράλληλα με τη συνδρομή και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που τα μέσα κοινωνικής δικτυακής παρέχουν να ασκηθούν πιέσεις σε συλλογικά υποκείμενα, διεθνή κράτη για την εφαρμογή μιας ανθρωπιστικής κοινωνικής πολιτικής με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα και τα ανθρωπιστικά ιδεώδη.

Πρέπει λοιπόν με οδηγό την αξία του κλασσικού αξιώματος "πάντων χρημάτων μέτρον ο άνθρωπος", να αναζητήσουμε την εσωτερική δικαίωση στο πλαίσιο της κοινωνικής αλληλεγγύης νοηματοδοτώντας την ύπαρξη μας μέσω της δημιουργικής δραστηριοποίησης, της ανθρωπιστικής προσφοράς και της συλλογικής κοινωνικής προσπάθειας.